

Pinkász, vagy nem Pinkász?

Rabinovici D. Constantin, az Unirea Romana főszerkesztője elmondja származása történetét

Rabinovici Mór menekülése az orosz pogrom elől. Mit akar Rabinovici Constantin a kisebbségektől?

Az Unirea Romana című román nyelvű napilap és annak tulajdonszerkesztője, Rabinovici D. Constantin, bizonyos hírnévre tették szert. Ez a lap évek óta következetesen a legélesebben támadta a kisebbségeket, a kisebbségi intézményeket,

kisebbségi életünk vezéralakjait, majd az újságírásban teljesen szokatlán hangon a katolikus papságot, a római katolikus vallást és a katolikus élet egyes vezető alakjait támadta az Unirea Romana, mely az oltár előtt sem torpant meg.

Roth Ottó adatai Rabinoviciról

Vagy egy évvel ezelőtt Constantin D. Rabinovici kiméletlen hajszát indított Roth Ottó dr. ügyvéd ellen, ki a munkakamara ügyésze volt. Roth Ottó dr. sajtópert indított az Unirea Romana, illetve Constantin D. Rabinovici ellen. A legutolsó törvényszéki tárgyaláson Roth Ottó dr. azt állította, hogy Constantin D. Rabinovici egyáltalán nem is létezik mint ilyen és mindenek előtt nem román állampolgár.

Roth Ottó dr. felmutatta a budapesti V—VI. kerületi anyakönyvi hivatal hiteles kivonatát, amely tanúsítja, hogy Pogrov Mária zsidó vallású orosz állampolgárnő 1898 május 1-én egészséges, de törvénytelen fiúgyermeknek adott életet, kinek a Nándor nevet adományozták és követte anyja vallását.

A gyermek apja az anyakönyvi kivonat szerint ismeretlen. A hajadont később feleségül vette Rabinovics Pinkász orosz állampolgár, akitől azonban Pogrov Mária rövid idő múlva elvált. Pogrov Mária később gyermekével együtt áttért a görög keleti hitre, a fiú a ke-

reszttségben a Constantin nevet vette fel.

Pogrov Nándor, illetve Rabinovics Constantin nem szerepel a román állam polgárainak nyilván-tartásában.

Az anyakönyvi kivonat érthető feltűnést keltett a törvényszéki tárgyaláson és a törvényszék kötelezte Rabinovici Constantint, hogy a legközelebbi tárgyaláson

igazolja származását.

hozza el születési bizonyítványát, állampolgársági iratának kivonatát és egyéb igazoló iratait.

Látványos tehát, hogy a jelek után ítélve kilátás van arra, hogy a Magyarországon nagy port felvert Kenyeres-Kaufmann-ügy román változatban ismétlődik meg. Ezek után mi sem érdekesebb, mint megnézni közelről Rabinovici urat, akinek lapján motorként az állt, hogy „román emberek készítik”, közben nyomdaigazgatója zsidó, nyomdaügynöke pedig külföldi zsidó.

Az Unirea Romana főszerkesztői szobájában beszéltek Rabinovici C. Constantinnal, Papirost tesz elem:

felelőst kell felelősségre vonni s az én vagyok.

Ugyanakkor azonban felmutatott egy iratot, mellyel azt akarta bizonyítani, hogy én nem vagyok Rabinovics D. Constantin, hanem Pinkász Rabinovics. Vagyis azt akarta bizonyítani, hogy én nem vagyok én. Kértem tehát: mit akar akkor tőlem?

Az orosz pogrom elől menekült Rabinovics leszármazottja

— Most pedig ami a származásomat illeti, elmondom a következőket: 1879-ben Oroszországban pogrom volt. A pogrom egyik menekültje Rabinovics Mór, aki a régi Magyarországra menekült és a Lugo közelében lévő Caravan községben telepedett le. Ez a Rabinovics Mór, aki a pogrom elől menekült, természetesen zsidó volt, senki más, mint

az én anyai nagyapám.

Lugoyn van eltemetve, az ottani zsidó temetőben, ahol nemrég én emeltettem neki követ, 5000 lejembe került. Ennek a Rabinovics Mórnak a következő

Rabinovici egy szekrényhez megy, ahonnan vagy húsz iratot vesz elő. Kettőt közülük elem teszt. Az egyik a timisoarai tábla ügyirata, amely a 868—1926. sorszámot viseli és közli, hogy az állampolgárságot igazoló bizottsága caransebesi városháza jelentése alapján igazolta azt, hogy Rabinovici D. Constantin édesanyja a fiú születésének időpontjában

caransebesi illetőséggel bírt,

tehát Rabinovici D. Constantin ama kérése, hogy a caransebesi illetőség alapján a román állampolgársági listába felvegyék és az erre vonatkozó regisztert kijavítsák, továbbá, hogy az erre vonatkozó műveletről szóló bizonylatot, valamint a román állampolgársági igazolványt kiadják, jogosult.

— Ennek az okiratnak az alapján — mondja Rabinovici — Caransebes városa az állampolgársági bizonylatot kiadta.

Elem teszi az iratot. Állampolgársági bizonyítvány, melynek száma 5029—926 XI. 3. A bizonyítvány adatai a következők: Tulajdonos: Constantin D. Rabinovici, foglalkozása: director de politie, családi állapota: nős, felesége: született Kepl Borbála.

gyermekjei voltak: Kálmán, üveges Timisoarán, Géza, ügynök Timisoarán, Jakab, Timisoarán a Kandia ügynöke volt 12 éven keresztül, Béla, tisztviselő és Budapesten él. Ezek az én nagybátyám. Rabinovics Mór lánygyermekjei a következők: Malvin, Lajos György budapesti gyárigazgató felesége, Budapesten él, Stefi, szintén Budapesten van férjével és végül Rózi Mária, az én édesanyám. Mindezekre vonatkozólag a legjobb felvilágosítást Drechsler Miksa dr. főrabbi adhatja meg, aki pontosan ismeri a családfát.

A pásztorfiúból lett udvari tanácsos törvénytelen fia

— Az édesanyám, Rabinovics Rózi Mária öt évig élt együtt Burdea Constantinnal,

a híros román politikussal, aki a magyar időkben valóságos udvari tanácsos volt és Burgya Szilárd néven volt ismert. Ennek a Burgya Szilárdnak én vagyok a törvénytelen fia.

Édesapámra, kinek a románság körében rengeteg ellensége volt, mindig büszke voltam és ma is az vagyok. Azt, hogy az ő fia vagyok, letagadni sem nem akarom, de nem is lehet. Nézzé ezt a hasonlatosságot...

Rabinovici most egy kartonlapra ragasztott újságcipet vesz ki. A fotótipia a Tolnai Világlapjában jelent meg és Burgya Szilárdot ábrázolja. A kép alatt a következő szöveg olvasható:

„Burdea Szilárd, aki pásztorfiúból lett udvari tanácsos.”

A hasonlatosság Burdea Szilárd és Rabinovici D. Constantin között valóban lelagadhatatlan.

— Ime, ez az én édesapám. Édesanyám Caransebesen szült meg, azonban

apámnak kellemetlen lett volna, ha Caransebesen anyakönyveztek volna,

politikai ellenfelei ugyanis ezt a „zicert” semmi körülmények között sem engedték volna ki, tehát az anyakönyvelés Budapesten történt, ahol a Gozsdu-palotában keresztelték, keresztanyám Anna Liuba, Liuba Dénes dr. édesanyja volt. Ekkor tehát a helyzet az volt, hogy én

görög keleti román vallású törvénytelen gyermeke voltam egy zsidó anyának és egy görög keleti román apának.

A kereszttségben a Constantin nevet édesapám után kaptam, a Demeter nevet pedig nagybátyám, Burdea Demeter után, ki az osztrák-magyar hadseregben az aradi 33-as gyalogezred ezredese volt s kinek a fejét 1916 elején a kozákok Homonnánál levágták.

Rabinovici ezt némi büszkeséggel mondja, patétikusan...

—Hogy teljesen tisztán lássa a helyzetet: öt évi együttélés után az anyám a regátba ment, ahol

férjéhez ment Landauer Hermann dr. gyároshoz, ki belga konzul volt, később elváltak és édesanyám

Stambulescu Miklós ezredes felesége lett,

ki öccse volt Stambulescu semmitőszéki főelnöknek. Stambulescu Miklós meghalt és édesanyám — ki 1905-ben Curtea de Argesben az ottani püspökségen

áttért a görög keleti román hitre — özvegyen maradt. Iskoláimat Caransebesen végeztem — Loichita, Eutimie, Bobeu mérnök, Miloia Joachim és Corneli Corneanu, a parlament alelnöke, osztálytársaim voltak. Még egészen fiatalon léptem a rendőrség szolgálatába, ahol 14 évet töltöttem, szolgálatomtól egészségi okok miatt váltam meg. Számos kitüntetést kaptam és igen sok barátom tettem szert, így többek között igen jó barátom Stefan Tatarescu, a miniszterelnök öccse.

ki a tavasszal vendégem is volt. Itt van például egy névjegye.

Tatarescu István névjegye

Rabinovici gy névjegyet mutat, melyet Tatarescu Stefan írt hozzá. A névjegyen

Tatarescu haláljáról biztosítja Rabinovicit és annak a reményének ad kifejezést, hogy egykor még együtt dolgozhatnak céljaik elérésében, azonkívül reméli, hogy bátyja — a miniszterelnök — meg fogja érteni a román nép hívó szavát.

— Hogy magyarázza ön azt, hogy félzsidó létére a hitlerista Tatarescu István munkatársa és fegyvertársa? (Folytatása a 6-ik oldalon.)

Miért támadta Rothot Rabinovici?

— Kérem jegyezzen mindent pontosan. Tehát kérem: ezelőtt másfél évvel kampányt indítottam Roth Ottó dr. ellen, aki akkoriban a munkakamara ügyésze volt. Ugyanis valamivel korábban megjelent Cioban Pompil dr. könyve „Unirea Banatului” címmel és ebben a könyvében, mely az én nyomdában készült, Cioban dr. megírta a Bánságnak Romániához való kapcsolását, illetve az okkupáció körülményeit. Ebben a könyvében Cioban dr. az 59-ik oldalon azt írja, hogy Roth Ottó dr. öt millió koronát kapott

Károlyi Mihálytól, abból a célból, hogy ezzel a pénzzel

fejtsen ki propagandát a Bánságnak Romániához való kapcsolása ellen.

En a könyv kéziratát odaadtam Miron Liviu nevű munkatársamnak, aki akkor még lapom kötelekékbe tartozott és megbíztam, hogy szerkesszen cikket Roth Ottó dr. ellen. Így szólt az utasításom, azonban Miron Liviu utasításomtól eltért és sok olyan dolgot is írt a cikkekben, melyekre én nem is hivatkoztam fel és melyeknek megírásával én nem bíztam meg.

A külön tudósító Abesszíniába utazik

— Roth Ottó dr. ezért ellenem és a lap ellen sajtópert indított, én azonban azonnal az első tárgyaláson igazoltam, hogy

a cikkeket nem én írtam,

hanem Miron Liviu. Miron elbocsátottam a szerkesztőség kötelékéből, mire ez „Ancheta” címen lapot indított, melyben engem is támadott, mire lelepleztem Miron zsarolásait és megírtam, hogy

tulajdonképpen Berkovicsnak hívják és zsidó származása.

Miron Liviu akkor zsarolásából kifolyólag baja támadt a hatóságokkal, elhagyta Timisoarát, Bucurestibe költözött, sőt mint hallottam,

legújában Abesszíniába utazott.

Roth Ottó dr. azonban most folytatja a pereskedést, engem akar elítéltetni, mert látja, hogy most már csak egyedül én vagyok végrehajtható.

„En nem vagyok Pinkász”

— A legutóbbi tárgyaláson felolvastam az alkotmány ama szakaszát, mely kimondja, hogy ha valamely sajtóvétségben sikerült a tettést, tehát a cikk szerzőjét megállapítani, akkor az felelős és senki más. A bíróság helyt

is adott ennek a felfogásnak, azonban Roth dr. arra hivatkozott, hogy Miron Liviu nem lehetett fel, tehát úgy kell venni, mintha nem is létezne, tehát az érvényben lévő magyar sajtótörvény értelmében a következő